

Фикҳ дарслари (101-дарс). Ғуслни вожиб қилувчи нарсалар

13:00 / 03.09.2020 6062

(иккинчи мақола)

3. Уйғонган кишининг маний ёки мазийни кўриши.

Бу жумлада васф қилинган ҳолат «эхтилом» дейилади.

«Эхтилом» дегани «уйқуда жинсий яқинликни кўриш», «уйқуда булғаниш» демакдир.

هه لعل هلل لى لصي بن لى لى لمي لس مء آج ؑ تل اق اهنع هلل لى ضره م لس مء ن
نمء ارم لى لعل ؑ ق خ ل ن م يي ح تسى ال هلل ن هلل ل لس ر اي ؑ تل اق ف م لس و
«ءام ل تار اذ ا م ع ن»: م لس و هه لعل لى لص هلل ل لس ر ل اق ف ؑ تل اق ف ل لس و
م ب ف ك ا دي ت ب ر ت»: ل اق ف ؑ ارم ل ا م ل ت ح و هلل ل لس ر اي ؑ تل اق ف

عُثَّةُ النَّبِيِّ هَاوْرٌ. «أَهْدَلْ وَأَهْوَبْ شُيْ

Умму Салама розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Умму Сулайм Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳузурларига келди ва:

«Эй Аллоҳнинг Расули, албатта, Аллоҳ ҳақдан ҳаё қилмайди, агар аёл киши эҳтилом бўлса, ғусл лозимми?» деди.

Расулulloх соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ҳа, агар сувни кўрса», дедилар.

Умму Салама:

«Эй Аллоҳнинг Расули, аёл киши ҳам эҳтилом бўладими?» деди.

Ул зот соллаллоху алайҳи васаллам:

«Шўринг қургур, бўлмаса боласи нимадан унга ўхшар эди?» дедилар».

Учовлари ривоят қилишган.

لُجَّوْرٌ لِنَعْمٍ لِسُوْهِلِ لِيَصِيْبَنَّ لِنِئْسٍ: تَلَقَّاهُ نَعْمٌ هَلَّ لِيَصْرَةَ شَيْءٍ نَعْمٌ
الْوَمَلَتْ حَادِقٌ نَّأَيَّ رِيْلُجَّوْرٌ لِنَعْمٍ، «لَسَتْ عِي»؛ لَقَّاهُ، أَمَّ التَّحَارُكُ دِي الْوَلَلْبُ لِدَجِي
أَهْوَبْ لَعْلُكَ دِي رَتُّةَ أَرْمَلُ لِمَيْ لُسُّ مُمَّ تَلَقَّاهُ ف. «هَيْ لَعْلُ سُغَّال»؛ لَقَّاهُ، لَلْبُ لِدَجِي
يُدْمَرَّتْ لَوْدُوَادٌ وَبَأْ هَاوْرٌ. «لِجَّوْرٌ لِقِيَّ شَيْءٍ سُنَّ لِنِئْسٍ»؛ لَقَّاهُ؟ لِسُغَّ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламдан намни кўрган, лекин эҳтиломни эслай олмаган одам ҳақида сўралди. Ул зот:

«Ғусл қилади», дедилар. Эҳтиломни кўрган, лекин ҳўлни кўрмаган одам ҳақида (ҳам сўралдилар). Ул зот:

«Унга ғусл вожиб эмас», дедилар.

Бас, Умму Сулайм:

«Аёл киши ҳам ўшани кўради. Унга ҳам ғусл вожиб бўладими?» деди. Ул зот:

«Ҳа, албатта, аёллар эркакларнинг туғишганларидир», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Ушбу ҳадисда баён қилинаётган масала ҳам кўп учраб турадиган, айниқса ёшларда тез-тез такрорланиб турадиган масаладир.

Биров тушида ғусл вожиб бўладиган бирор нарсани кўрганини эслай олмайди. Лекин баданида, кийимида ёки ётган жойида манийнинг ҳўлини кўради. Нима қилиш керак? Албатта, ғусл қилиш вожиб, акс ҳолда гуноҳкори азим бўлади.

Бошқа биров тушида жинсий алоқани кўрган, аммо уйғонса, ҳеч қаерда манийнинг ҳўли йўқ. Ундай одамга ғусл вожиб бўлмайди, чунки ундан воқеъликда ғусл вожиб бўладиган нарса чиққан эмас.

Мана шу масалалар ҳақида савол-жавоб бўлиб турган жойда Умму Сулайм розияллоҳу анҳо ҳам бор эканлар. У киши фурсатдан фойдаланиб:

«Аёл киши ҳам ўшани кўради. Унга ҳам ғусл вожиб бўладими?» деди.

Яъни «Аёл кишида ҳам ушбу ҳолат юз берса, унга ҳам ғусл қилиш вожиб бўладими?» дедилар.

Бу саволга Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам жавоб бериб:

«Ҳа, албатта, аёллар эркакларнинг туғишганларидир», дедилар.

Яъни «Ҳа, аёл кишига ҳам ғусл вожиб бўлади. Аёл киши ҳам худди эркак кишига ўхшаш», деганларидир.

4-5. Ҳайз ва нифоснинг тўхташи.

«Ҳайз» луғатда «оқиш» маъносини билдиради.

Шариатда эса балоғатга етган аёл жинсининг раҳми ичидан туғишсиз, беморликсиз, муайян муддатда келадиган қон ҳайздир.

Одатда ҳайзнинг ранги қорамтир, ўзи ҳароратли ва оғриқ ила келадиган бўлиб, ҳиди нохуш бўлади.

«Нифос» сўзи луғатда «туғиш» ва «қон» маъноларини англатади. Шариатда эса туғишдан кейин аёл кишининг раҳмидан келган қонга нифос дейилади.

Ҳайз ва нифос тўхтаганда ғусл қилиш вожиб бўлишига далиллар:

يُصَيَّبُ لِلتَّلَاسُفِ، ضَاحِ تَسْتَتِنُ أَكْ شَيْ بَحِيْبًا تَنْبَعَةً طَافَ نَأَى شَيْئًا عَنَ عَضُيْ خَلَلِ تَلَبُّقًا إِذْ إِفَاءَ ضَيْ خَلَلِ ابْتَسِي لَوْ قَرَعَكَ لَدَى: لَأَقَوْفٍ، مَلَسُو هِي لَعَلَّ لَأَمْلَسُ مَوْ رَاخُ بَلَّ هَاوَرِ. «يَلْ صَو يَلَسْتَ عَافُ تَرَبُّدًا إِذْ إِوَاءَ لَصَلَّ يَغْدَفُ».

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Фотима бинт Абу Ҳубайш истиҳоза бўларди. У Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан сўради. Шунда у зот:

«Бу томир касаллигидир, ҳайз эмас. Ҳайз келганда намозни тарк эт, қачон тўхтаса, ғусл қилиб, намоз ўқийвер», дедилар».

Бухорий ва Муслим ривоят қилишган.

Шунинг учун ҳайздан пок бўлган аёлга ғусл вожиб бўлади.

Нифос эса янги туққан аёлда тўпланиб қолган ҳайздир. Шунинг учун нифосдан пок бўлган аёлга ҳам ғусл вожиб бўлади.

«Мухтасар»нинг соҳиблари бу ерда зикр қилмаган вожиб ғусллар ҳам бор. Уларни бошқа уламоларимиз айтиб ўтганлар.

6. Шаҳид бўлмаган мусулмон маййитга ҳам ғусл вожиб бўлади.

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даврларида ҳаммага мана шундай муомала қилинган.

Имом Бухорий ва имом Муслим Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилган ҳадисда уловидан йиқилиб ўлган киши ҳақида Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«نَبِيٌّ وَثِيْفٌ هُوَ نَفْسٌ وَرَدَسَ وَءَامَبٌ هُوَ لَسْغَا».

«Уни сув ва сидр ила ювинглар ва икки кийим ила кафанланглар», деганлар.

7. Файримуслим шахс Исломга кирса.

Бу ҳолатда моликий ва ҳанбалий мазҳабларида ғусл қилиш вожиб бўлади. Бунга бир қанча далиллар бор. Мисол учун:

لَسْتَ عَيِّنَ مَلَسُو هِي لَعَلَّ لَأَمْلَسُ مَوْ رَاخُ بَلَّ هَاوَرِ. «يَلْ صَو يَلَسْتَ عَافُ تَرَبُّدًا إِذْ إِوَاءَ لَصَلَّ يَغْدَفُ».

«Қайс ибн Осим розияллоҳу анҳу мусулмон бўлганида Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини сув ва сидр ила ғусл қилишга амр этдилар».

Бешовларидан фақат Ибн Можа ривоят қилмаган.

Ҳанафий ва шофеъий мазҳабларига кўра, агар мусулмон бўлган одам жунуб бўлмаса, ғусл мустаҳабдир.

Ҳайвонга яқинлик қилиб, манийни туширмаслик ғуслни вожиб қилмайди.

Бундан маний туширса, ғусл вожиб бўлиши келиб чиқади.

Ғусл вожиб бўлмайдиган ҳолатлардан яна баъзилари:

1. Мазий чиққанда.
2. Вадий чиққанда.
3. Эҳтилом бўлганда намлик кўрмаганда.
4. Клизма қилдирганда.
5. Бармоқни икки йўлдан бирига киритганда маний тўкилмаса.

(Тамом)

«Кифоя» китобидан